

BOUWEN AAN EEN DUURZAAM EN SOCIAAL BREDA

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
GROENLINKS BREDA
2022-2026**

GROENLINKS

VOORWOORD

ONZE LIJSTTREKKER AAN HET WOORD

Als kind groeide ik op in een liefhebbend gezin. We woonden midden in het groen. Ik speelde dagelijks in de natuur. Van mijn vader kreeg ik een sterk gevoel van rechtvaardigheid mee. Van mijn moeder leerde ik de namen van de dieren en planten om me heen. Mijn liefde voor mensen en alles wat groeit en bloeit is toen ontstaan en nooit meer weggegaan.

Naarmate ik ouder werd, leerde ik ook de lelijke kanten van de wereld kennen. Hoe mensen worden uitgebuit. Hoe we op grote schaal de natuur opofferen, diersoorten uitroeien en zelfs genoeg wapens maken om de wereld meerdere keren te vernietigen. Onze wereld. Met alles wat daar leeft, groeit en bloeit. Toen besloot ik dat er iets moest veranderen. En dat als ik verandering wilde, ik daar zelf mee aan de slag moest. Want de wereld verandert niet uit zichzelf, dat doen wij, mensen, samen.

Ongelijkheid beperkt zich niet tot landen ver weg. Ook in onze directe omgeving zijn er mensen die niet rond kunnen komen. Niet iedereen kan een opleiding betalen. Of de droombaan vinden die hij of zij wil. Ook in onze directe omgeving zijn er kinderen die in armoede moeten opgroeien, met ouders in de schulden, onder slechte woonomstandigheden. De tweedeling bestaat ook in Breda. En mijn verzet daartegen is met de jaren alleen maar toegenomen.

We leven in een wereld die snel verandert, onzeker is en verhardt.

Verhardt, letterlijk, als je kijkt naar onze versteende leefomgeving. Een wereld die onleefbaar dreigt te worden als we niet snel de klimaatverandering tegengaan. Als we niets doen aan de tweedeling tussen rijk en arm.

Maar we leven ook in een mooie wereld. Waar mensen elkaar helpen als dat nodig is. Waar steeds meer mensen, jong en oud, opstaan tegen klimaatverandering. Waar steeds meer mensen zichzelf kunnen zijn, al is dat helaas nog niet voor iedereen vanzelfsprekend. Waar mensen in hun eigen straat of buurt het verschil maken. Door er te zijn voor de ander.

Daar staat GroenLinks voor: bouwen aan een duurzaam en sociaal Breda. Waar we mensen die hulp nodig hebben niet lastigvallen met formulieren, maar onderliggende problemen samen aanpakken. Waar zorg niet verdeeld wordt op basis van spreadsheets, maar waar we luisteren naar wat mensen echt nodig hebben. Waar een goede woning niet alleen bereikbaar is voor degene met de dikste portemonnee, maar iedereen een fatsoenlijk huis kan vinden. Een Breda met schone lucht en een groene economie. Die verandering, die maken we met zijn allen. Ik ga me daar keihard voor inzetten. Doen jullie met mij mee? Stem 16 maart 2022 op GroenLinks. Duurzaam en Sociaal.

Marike de Nobel

Lijsttrekker GroenLinks Breda

**“Daar staat
GroenLinks voor:
bouwen aan een
duurzaam en sociaal
Breda.”**

- Marike de Nobel, lijsttrekker
GroenLinks Breda

INHOUDSOPGAVE

1. We pakken de klimaatcrisis aan met duurzame oplossingen	5	6. We kiezen voor schoon vervoer	23
• Op veel vlakken aan de slag • We gaan voor een lokale energietransitie waarbij iedereen kan meedoen en profiteren		• Het begint met lopen en fietsen • Het openbaar vervoer als het kan • De auto als het moet	
2. We geven groen de ruimte	9	7. We verdelen rijkdom en lasten eerlijk	26
• Versterken van de soortenrijkdom • Verduurzamen van de landbouw • Beschermen en versterken van het buitengebied • Breda zorgt goed voor dieren • Breda heeft een schone en gezonde leefomgeving		• Van achterstand naar goede start • Van armoede naar zekerheid • Van vacature naar werk	
3. We strijden voor gelijkwaardigheid	13	8. Het bedrijfsleven doet mee	30
• Iedereen moet mee kunnen doen in Breda • Een eerlijk Breda zorgt dat alle Bredanaars een goede start krijgen • De gemeente geeft het juiste voorbeeld • Bredanaars moeten kunnen meewerken aan stad en dorp		• Van winst naar brede welvaart • Van fossiele naar nieuwe economie • Van corona naar herstel	
4. We werken aan menselijke zorg	17	9. We maken weer cultuur	33
• Maatwerk in de wijk, straat en thuis • Voorkomen is beter dan genezen • Aandacht en geld		• Cultuur maakt Breda • Historische identiteit	
5. We investeren in eerlijk en fijn wonen	20	10. We houden samen Breda veilig	36
• Eerlijk wonen • Fijn wonen • Gezond wonen		11. We zetten digitalisering bewust in	38
		• Breda maakt bewuste afwegingen bij digitale zaken • Iedereen moet de voordelen kunnen meekrijgen	

HOOFDSTUK 1

WE PAKKEN DE KLIMAATCRISIS AAN MET DUURZAME OPLOSSINGEN

Het aanpakken van de klimaatcrisis is de grootste klus van onze tijd. Het verminderen van de opwarming van de aarde vraagt al onze kracht, creativiteit en samenwerking. Wachten kan niet meer: we moeten nú doorpakken. Breda is in 2030 klimaatneutraal en werkt hard aan zijn klimaatbestendigheid.

Daarbij hebben we iedereen nodig. Bedrijven, inwoners, organisaties en de politiek. De gemeente is hierbij onmisbaar. Samen met onze inwoners kunnen we in de praktijk werken aan verduurzaming. Breda werkt nauw samen met de regiogemeenten. Dat is effectiever én goedkoper.

In heel Nederland gaan we onze huizen isoleren en koken en verwarmen zonder aardgas. En we stappen over op hernieuwbare energie, zoals zonne- en windenergie. Bedrijfspannen worden zuiniger en de industrie en de agrarische sector gaat de uitstoot drastisch omlaag brengen. Ook onze auto's rijden straks niet meer op diesel of benzine, maar op duurzame elektriciteit of groene waterstof. Deze veranderingen noemen we de energietransitie. De gemeente helpt hierbij door aan te geven wanneer en hoe er dingen gaan veranderen. Maar de gemeente kan dit niet alleen. Ze betreft inwoners actief bij nieuwe wind- en zonprojecten. De gemeente zorgt er ook voor dat lokale partijen voor minimaal 50% eigenaar van die projecten worden, zodat de opbrengsten ten goede komen aan de Bredase samenleving.

GroenLinks Breda zorgt ervoor dat klimaat en duurzaamheid in Breda vanzelfsprekend zijn. Wij willen dat de energietransitie duurzaam, eerlijk en betaalbaar is. En dat het samen met inwoners wordt bedacht en gedaan. We willen dat projecten de natuur niet aantasten, maar deze juist versterken. En dat de energietransitie bijdraagt aan een circulaire economie, waarbij uiteindelijk geen nieuwe grondstoffen meer nodig zijn.

GroenLinks Breda zorgt ervoor dat de energietransitie andere problemen niet versterkt, maar juist helpt oplossen. We grijpen de kansen van de energietransitie met beide handen aan.

1. ACTIEPUNTEN KLIMAATCRISIS

Op veel vlakken aan de slag

1. Als gemeente zelf verduurzamen

Wij vinden dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft. Dit is volgens ons nodig:

- Maximale CO₂-vermindering binnen de gemeentelijke organisatie.
- Alle gebouwen van de gemeenten zijn goed geïsoleerd tot ze gemiddeld energielabel A hebben en gebruiken alleen nog energie uit hernieuwbare bronnen uit eigen land of regio.
- Overal waar het kan legt de gemeente zonnepanelen op daken van gemeentegebouwen, scholen, sportvoorzieningen, etc en worden er 'groene daken' van gemaakt.
- De gemeente zet zich actief in voor verduurzaming in de keten. Duurzaamheidscriteria moeten zwaarder meewegen in aanbestedingen en opdrachtverstrekking.
- De gemeente vormt haar wagen- en machinepark om naar elektrisch. En ook bij contractering van werkzaamheden zijn marktpartijen die emissievrij werken in het voordeel.
- Om ervoor te zorgen dat deze beloften niet vrijblijvend zijn, laat de gemeente zich certificeren.
- De gemeente koopt alleen nog biologische en dierproefvrije producten in.

2. Ook bedrijven doen mee

Met 'wortel en stok' zorgen we dat bedrijven meedoen in de energietransitie. We belonen waar dat kan en straffen waar het moet. We zijn streng als het gaat om de naleving van de Wet milieubeheer. Eén extra ambtenaar kan vaak meer bereiken voor het halen van milieu- en klimaatdoelen dan vijf windmolens. Tegelijkertijd helpen we midden- en kleinbedrijf (MKB) actief om besparende maatregelen door te voeren.

Met winkeliers, horeca en andere belangenverenigingen maken we duidelijke afspraken over vervoer zonder uitstoot en maatregelen om energieverspilling tegen te gaan (denk aan terrasverwarming of open winkeldeuren). We maken met elkaar duidelijke spelregels.

Daarnaast liggen er kansen om betere afspraken te maken over duurzaamheid met bedrijfsparken over vervoer, energiegebruik en

energie-opwek. We ondersteunen de samenwerking tussen bedrijven, zodat zij gezamenlijk slim om kunnen gaan met het energiegebruik en afvalstromen beperken.

3. We bouwen circulair

Circulariteit, het zoveel mogelijk voorkomen van afval en het hergebruiken van reststromen, wordt een standaard regel bij gronduitgifte, aanbestedingen en vergunningen. Initiatieven en leveranciers die voorop lopen met circulariteit krijgen de voorkeur ten opzichte van anderen. Binnen de toekomstige Omgevingswet stellen we scherpere eisen aan de milieuprestaties (MPG) van nieuwbouw. We gaan voor volledig energieneutraal, zowel gebouw- als gebruiksgebonden.

We gaan voor een lokale energietransitie waarbij

iedereen kan meedoen en profiteren

4. Bewust met energie

Om de afgesproken klimaatdoelen te halen, beginnen we met het besparen van energie. Dat is de makkelijkste stap om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Alles wat we besparen, hoeven we ook niet op te wekken. De gemeente blijft inzetten op bewustwording over energiebesparing op alle fronten. We stimuleren energiezuinig gedrag:

- met goede en duidelijke voorlichting. Nieuwe inwoners of mensen die binnen Breda verhuizen krijgen energieadvies aangeboden en voorlichting over de beschikbare subsidies.
- waar mogelijk met heffingen en belastingen. Bijvoorbeeld door de onroerende-zaakbelasting afhankelijk te maken van het energielabel. Of de parkeerheffing te laten variëren met het energieverbruik van de auto.
- en met subsidies, met name voor mensen die daar zelf de middelen niet voor hebben.

5. Het gaat om inwoners

- De gemeente betreft inwoners buurt voor buurt actief bij de energietransitie en zorgt dat iedereen daarin mee kan doen. Inwoners krijgen invloed op en eigenaarschap over de energietransitie. Bijvoorbeeld door hen mee te laten denken in beleid via gelote burgerberaden. En door er bij de ontwikkeling van

1. ACTIEPUNTEN KLIMAATCRISIS

lokale wind- en zonneparken voor te zorgen dat deze voor minimaal de helft eigendom zijn van Bredanaars.

- De gemeente stelt alle informatie over de energietransitie op een heldere manier beschikbaar voor iedereen die daarin geïnteresseerd is. Inwoners moeten mee kunnen praten, mee kunnen denken en bij de gemeente terecht kunnen met hun vragen.
- De gemeente geeft keuzevrijheid aan inwoners waar dat kan.

6. Energiecoaches

- De gemeente werkt samen met energiecoöperaties om hun energiecoaches de kans te geven om zich verder te professionaliseren. Energiecoaches helpen inwoners met een plan om hun huis te verduurzamen, waar mogelijk op logische momenten zoals bij een verbouwing of verhuizing.
- Als de gemeente een bouwvergunning goedkeurt, wordt er informatie gestuurd naar de aanvrager over verduurzaming, subsidies en de mogelijkheid voor advies via een energiecoach.

7. Lage inkomens profiteren als eerste

Het tegengaan van energiearmoede heeft prioriteit. Inwoners met kleine beurs krijgen laagdrempelig financiële steun om de energietransitie versneld aan te kunnen pakken, zodat zij als eerste profiteren van een lagere energierekening. Hiertoe richt Breda een klimaatfonds in dat inkomensgerelateerd ondersteuning kan bieden. Dat is eerlijk en sociaal.

8. Buurten verbeteren

We grijpen de energietransitie aan om fors in buurten te investeren. In 'buurtgesprekken' kunnen inwoners aangeven hoe we hun buurt kunnen verbeteren. Samen kijken we hoe de energietransitie hierin past.

9. Soepel voor initiatieven

De gemeente gaat makkelijker en beter om met initiatieven vanuit de samenleving en richt hiervoor een loket in. Er wordt meegedacht vanuit kennis en creativiteit en niet vanuit beperkingen. Bijvoorbeeld dat het voor bewoners aan een autoluwe straat mogelijk moet zijn om een laadpaal voor de auto verder weg van het huis te laten plaatsen.

10. Verduurzamen van huurhuizen

We maken duidelijke afspraken met woningcorporaties: onder andere

over isolatie, minimale energielabels, het percentage energieneutrale huizen en de installatie van zonnepanelen en groene daken. We maken ook de afspraak dat deze duurzaamheidsmaatregelen niet tot hogere woonlasten leiden. Samen met de corporaties zorgt de gemeente dat het werken aan de broodnodige extra sociale woningen niet ten koste gaat van de verduurzamingsopgave. Particuliere verhuurders worden bij wisseling van huurders verplicht om de woningen te isoleren naar *De Standaard voor woningisolatie*. Deze standaard geeft aan wanneer de warmtevraag van een huis klein genoeg is om van het aardgas af te gaan.

11. Lokale energie

- Breda stimuleert en ondersteunt lokale en regionale initiatieven voor energieopwekking en energiebesparing.
- Er moet genoeg ruimte komen voor zowel opwek als opslag van duurzame energie, bijvoorbeeld in stilstaande auto's.
- De gemeente trekt samen op met de netbeheerder voor het toekomstbestendig maken van het energienetwerk. We zetten druk op landelijke maatregelen om problemen op het energienet op te lossen.
- De gemeente zorgt voor meer medewerkers die uitvoering kunnen geven aan de energietransitie.

12. Zonne-energie

- We zetten eerst in op zoveel mogelijk zonnepanelen op daken. Hiermee beperken we de bouw van nieuwe windmolens en grote zonnevelden.
- Breda benut alle (bedrijfs)daken. Daarna gaan we meer daken die dat nog niet zijn, geschikt maken voor zonnepanelen.
- We combineren zonnepanelen met groene daken.
- Waar grote open parkeerterreinen zijn, maakt Breda op een creatieve manier daken met groen en zonnepanelen. Dat is ook goed voor wateropvang en biodiversiteit en helpt hittestress te voorkomen.
- Breda doet onderzoek naar het gebruik van braakliggende terreinen en stimuleert hierbij de innovatie. Zoals het tijdelijk plaatsen van zonnepanelen, waarbij deze hergebruikt of verplaatst kunnen worden. Op het oude CSM terrein hadden bijvoorbeeld de afgelopen 12 jaar al prima zonnepanelen kunnen liggen.

1. ACTIEPUNTEN KLIMAATCRISIS

13. Regionale energiestrategie

De door de gemeente omarmde 'Regionale energiestrategie' (RES) voeren we ook echt uit. Dus van 'inspanningsverplichting' naar 'resultaatverplichting'.

14. Groene banen

De gemeente maakt meer werk van het omscholen van mensen naar moeilijk invulbare banen in de energietransitie, zoals installateurs voor warmtepompen en zonnepanelen.

15. Verduurzaming van het warmtenet

Een deel van Breda krijgt warmte vanuit de Amercentrale. We gaan zo snel mogelijk op zoek naar duurzame bronnen om het warmtenet mee te verwarmen. We nemen afscheid van de grootschalige inzet van houtige biomassa voor warmte- en elektriciteitsproductie. Het verbranden van biomassa leidt op korte termijn niet tot minder, maar juist tot meer CO₂-uitstoot. Zolang er nog restwarmte van industriële processen geloosd wordt, is deze warmte ook inzetbaar.

16. Innovatie

Voor de energietransitie is er doorlopend onderzoek nodig en meer innovatie gewenst. Breda leidt mensen op met de juiste expertises en werkt samen met BUAs, Avans en technische MBO's.

17. Circulair

- Afval is grondstof: de gemeente zet in op lokaal hergebruik van grondstoffen, geeft in haar inkoopbeleid het goede voorbeeld en neemt maatregelen om de hoeveelheid restafval te reduceren tot nagenoeg nul.
- Breda brengt de afvalstromen van grote productiebedrijven in kaart om de mogelijkheden voor het sluiten van kringlopen in beeld te krijgen.
- Breda gebruikt de omgevingsvisie/omgevingsplannen om eisen te stellen rondom circulair bouwen. Daarbij wordt in het bijzonder aandacht gegeven aan de mogelijkheden van houtskeletbouw.
- We stimuleren circulair gedrag bij de consument. Circulariteit moet bekend zijn bij onze inwoners. We stimuleren het meenemen van eigen verpakkingen in winkels en horeca.
- De gemeente koestert bestaande lokale organisaties die actief zijn

op het gebied van circulariteit, zoals Stichting Breda Circulair, Tools to Work en repaircafés.

HOOFDSTUK 2

WE GEVEN GROEN DE RUIMTE

Het gaat niet goed met de natuur in Nederland. Groen, biodiversiteit en natuur maken plaats voor stenen en asfalt. Op hete dagen lopen de temperaturen in de stad gevaarlijk op. Het landschap 'verdoost', verrommelt en verdroogt. Vogels, vleermuizen en insecten sterven in rap tempo uit omdat ze geen thuis meer hebben. En dat terwijl genoeg groen en natuur van levensbelang zijn.

Natuur maakt mensen gelukkig, het is gezonder en zorgt voor een fijne omgeving om in te wonen. GroenLinks wil schone lucht voor iedereen, kwetterende vogels en kinderen die zorgeloos op straat spelen. We zijn zuinig op de schoonheid van de natuur en de rust van een wandeling door het bos, over de hei of door de polder. GroenLinks strijdt voor het recht op een groene leefomgeving voor en van ons allemaal. We komen op voor natuur, mens en dier. En daarom willen wij andere keuzes maken. Groene en sociale keuzes. Met geluk, gezondheid en onze aarde voorop.

We bouwen aan groen

In de gemeente Breda stellen wij groen, biodiversiteit en kwaliteit van leven centraal. Dat doen we bij ieder bouwproject, elke aanpassing van de openbare ruimte en ieder toekomstplan. Bij elke ingreep wordt onze gemeente groener. Onze gemeente heeft over vier jaar méér bomen, méér groene ruimte en méér soortenrijkdom bij planten en dieren.

We beschermen de omgeving

We zorgen goed voor onze natuur, gaan onze landschappen herstellen en versterken en maken onze omgeving klaar voor de gevolgen van klimaatverandering zoals extreme hitte, droogte en hoosbuien. Daarnaast houden we onze straten en pleinen, onze parken en plantsoenen schoon. Wie iets vervuult, ruimt het zelf op. Dat is ons principe.

Meer ruimte voor groen

Iedereen heeft recht op een groene omgeving in de buurt van hun thuis. Dat vraagt om een slimme nieuwe indeling van onze ruimte. De ruimte die we hebben is beperkt en trekt nu de auto voor. GroenLinks wil juist meer ruimte om te wandelen, te fietsen en voor het openbaar vervoer. En om elkaar te ontmoeten, om te ontspannen en om te bewegen in een groene omgeving.

2. ACTIEPUNTEN GROEN

Versterken van de soortenrijkdom

1. Ecologisch natuurbeheer

Onze parken, bermen en andere groene plekken worden verzorgd en aangelegd volgens de principes van ecologisch natuurbeheer. Dat is goed voor bijen, vlinders en insecten. We gebruiken dus geen bestrijdingsmiddelen met glyfosaat (roundup).

2. Groene verbindingen

We leggen verbindingzones aan tussen groene gebieden, zodat planten en dieren zich makkelijker kunnen verspreiden en voortplanten.

3. Tegels eruit, groen erin

Meer groen is niet alleen goed voor de soortenrijkdom. Het is ook een belangrijk instrument om lokaal de gevolgen van klimaatopwarming op te vangen, door water vast te houden en schaduw te geven. We maken het daarom voor bewoners en bedrijven aantrekkelijk om hun tegels te vervangen door groen, onder meer door advies te leveren over de aanleg van een onderhoudsarme groene tuin. Bij nieuwbouw van huizen, bedrijventerreinen, kantoorlocaties stelt de gemeente aan eigenaren/ontwikkelaars de voorwaarde om een substantieel deel van de grond niet te bedekken met tegels of beton.

4. De openbare ruimte ook voor natuur

De gemeente zet actief in op minder steen in de openbare ruimte en ontwerpt natuurinclusief. De speeltuinen maken we groen, zodat het echte speelparkjes worden.

5. Diverser buitengebied

In agrarische gebieden rondom de stad stimuleren we natuurinclusieve landbouw. Door in te zetten op kansen voor meer biodiversiteit (bloemenstroken, herstel houtwallen, erfbeplanting), maar ook door diverse vormen van toekomstbestendige landbouw te ondersteunen.

6. Ook dieren een thuis

Als er gebouwd wordt voor mensen, dan doen we dat natuurinclusief. Zo wordt er ook gezorgd voor groen en ruimte voor vogels, insecten en vleermuizen.

7. Ook natuurrijke gebouwen

Bij het verstrekken van (bouw)vergunningen moet natuur in het ontwerp zitten, ofwel op het dak, ofwel verticaal tegen de gevel.

8. Meer bomen

- Wie groen laat sneuvelen, zorgt dat er minstens evenwaardig groen terugkomt. Dat geldt ook voor de gemeente: als de gemeente een boom kapt, planten we er twee terug. We zorgen daarnaast voor voldoende geld om dode bomen en groen snel te kunnen vervangen.
- Voor het kappen van bomen met een doorsnede van meer dan 25 cm is een vergunning nodig, zowel voor de gemeente als voor particulieren en bedrijven.
- Breda zorgt met een slimme situering van kabels en leidingen dat er ook plaats blijft voor grotere bomen in onze lanen en straten.

9. Verschillende bomen

Breda kiest voor meer verschillende inheemse bomen en beplanting, waaronder ook fruitbomen en eetbare planten in de openbare ruimte. Dit om de soortenrijkdom te bevorderen.

10. Natuurbelangen waarborgen en versterken

De gemeente vergroot de ondersteuning aan en samenwerking met Natuurplein de Baronie (het samenwerkingsverband van natuurverenigingen in de regio De Baronie van Breda), zodat in alle plannen de natuur- en waterbelangen vroegtijdig kunnen worden gewaarborgd.

11. Regenwater

Bij alle nieuwbouwprojecten (huizen en bedrijventerreinen) zorgen we voor goede regenwaterafkoppeling, zodat regenwater direct in de grond kan zakken.

Verduurzamen van de landbouw

12. Duurzame landbouw

We willen de landbouw verduurzamen door onder andere het gebruik van landbouwgif, overbemesting en de inzet van kunstmest te verminderen. Daarnaast maken we regels voor goed bodembeheer om

2. ACTIEPUNTEN GROEN

uitdroging te voorkomen. Bij uitgifte van pachtgronden en bij het maken van een omgevingsplan geeft Breda voorrang aan bedrijven die natuurinclusief of biologisch werken.

13. Strengere eisen

We willen geen nieuwe veehouderijbedrijven in Breda. Bestaande veehouderijen mogen niet verder uitbreiden. Bij vervanging van oude stallen stellen we hoge eisen aan de uitstoot van fijnstof, methaan en ammoniak. En we controleren de werking van luchtwassers. Natuurinclusief boeren is de norm.

14. Meerwaarde voor boeren

Boeren worden in staat gesteld om hun inkomsten uit de landbouw aan te vullen. Bijvoorbeeld met inkomsten vanuit recreatie, zorg of de productie van groene energie. Hiermee houden zij hun bedrijf rendabel en kunnen landschappelijke en cultuurhistorische waarden behouden blijven of versterkt worden.

15. Kleinschalige circulaire landbouw

Tegen bodemprijzen concurreren op de internationale markt ten koste van natuur en landschap is een doodlopende weg. De gemeente moedigt het aan dat grote boerenbedrijven kleiner worden. Er zijn meer kleinschalige boerenbedrijven nodig die zich inzetten voor de lokale markt en gebruik maken van lokale producten.

16. Meer lokaal geproduceerd voedsel

Grotere beschikbaarheid van lokaal geproduceerd voedsel levert op veel vlakken winst op. Breda zet zich in om een 'voedselhub' op te zetten; een verzamelpunt dat de beschikbaarheid van lokaal voedsel ondersteunt.

Beschermen en versterken van het buitengebied

17. Buitengebied blijft groen

Bestaande bebouwde gebieden mogen niet verder groeien. Braakliggende terreinen en leegstaande panden bieden genoeg ruimte voor nieuwe bedrijven, nieuwe huizen, meer groen en meer speelruimte.

18. Binnen en buiten verbinden

Er komen meer groene gebieden rond de gemeente waar het fijn recreëren is. GroenLinks wil de bebouwde kom en het buitengebied beter met elkaar verbinden door het aanleggen en onderhouden van mooie en goede wandel-, fiets- en vaarroutes.

19. Oude glorie

Breda beschermt de cultuurhistorische waarden van haar buitengebied. Het gaat daarbij om onder andere historisch waardevolle groene plekken, historische groenstructuren, oude verkavelingspatronen, beekdalen en houtwallen. Het Markdal en De Rith worden een landschapspark met ruimte voor natuurinclusieve landbouw.

Breda zorgt goed voor dieren

20. Honden en hun baasjes

- Breda zorgt voor voldoende goede en schone losloop- en uitlaatgebieden voor honden.
- Breda zorgt voor speciale trainingen en informatie voor baasjes van bepaalde soorten honden ('vechthonden').

21. Informatie

Breda gaat grondbezitters en andere inwoners adviseren over dierenwelzijn en natuur. Inwoners kunnen bij de gemeente terecht met vragen over natuurbescherming, landschapsbeheer en dierenwelzijn.

22. Educatie

Dierenwelzijn wordt onder de aandacht gebracht van de kinderen in Breda. Scholen, dierenpensions, kinderboerderijen en Bezoekerscentrum Wolfslaar spelen daarbij een rol.

23. Inspectie

Buitengewoon Opsporings Ambtenaren (BOA's) krijgen taken om dierenwelzijn te controleren.

24. Ondersteuning van asiels

Het dierenasiel krijgt voldoende middelen om zijn werk goed te kunnen doen.

2.ACTIEPUNTEN GROEN

Breda heeft een schone en gezonde leefomgeving

25. Zwerfafval

Gemeente Breda gaat de strijd aan met zwerfafval. Samen met onze inwoners houden we de gemeente schoon. We zorgen voor voldoende gescheiden afvalbakken in de openbare ruimte, die op tijd worden geleegd. In een duurzame economie is afval een grondstof voor nieuwe producten.

26. Zuinig met water

Breda gaat voor schoon water en minder waterverbruik. Bij nieuwbouwprojecten moet goed onderzocht worden welke effecten er zijn op de grondwaterstand. Bij het bouwen zelf zorgt men ervoor dat het grondwater schoon blijft. Hemelwater wordt niet langer op het riool geloosd, maar opgevangen in de bodem. Bij nieuwbouw worden eisen gesteld aan waterbesparende maatregelen in het gebouw.

27. Zorgvuldig met de bodem omgaan

Voor de energietransitie en ons waterbeheer moet er steeds vaker iets gebeuren onder de grond. De gemeente moet alle relevante informatie hebben en regie nemen op het bodemgebruik. Dit voorkomt dat bodemwarmtesystemen met elkaar gaan interfereren of dat de bodem onbedoeld vervuild raakt.

28. Elektriciteit ondergronds

Breda maakt vaart met het onder de grond brengen van de hoogspanningsleidingen in de bewoonde gebieden (Haagse Beemden en de Wisselaar) en voorkomt zo nadelige gezondheidseffecten.

29. Lichtvervuiling

- Wij koesteren de nacht; de nachtrust van mensen en het natuurlijk nachtleven van dieren. De licht-afgifte van reclamemasten wordt beperkt. Het aantal lichtvervuilende reclamemasten op gemeenteground breiden we niet verder uit en liever worden het er minder.
- Openbare verlichting wordt dimbaar en slimmer.

30. Geen schaliegasboringen

Er komen geen boringen naar schaliegas op Bredaas grondgebied.

31. Buiten sporten

De gemeente zorgt ervoor dat de openbare ruimte uitnodigt tot sporten, al dan niet in verenigingsverband. Bijvoorbeeld met een veilige hardlooprouten langs de binnensingel.

HOOFDSTUK 3

WE STRIJDEN VOOR GELIJKWAARDIGHEID

Bredanaars zijn niet in een hokje te plaatsen, maar wat we allemaal gemeen hebben, is dat we houden van onze gemeente. Als regenboog-gemeente zijn we trots op de diversiteit aan achtergronden, situaties en voorkeuren van Bredanaars. We willen dat alle Bredanaars zich hier thuis voelen en mee kunnen doen om Breda nog mooier te maken. Een gemeente waar iedereen er mag zijn (diversiteit) en waar iedereen kan meedoen (inclusiviteit): dát is het Breda waar wij voor gaan.

Discriminatie raakt mensen. Op de arbeidsmarkt, bij het zoeken naar een huis, bij het uitgaan, op te veel plaatsen worden mensen negatief beoordeeld op hun identiteit. Daarom zet GroenLinks in op inclusiviteit, preventie en kennisdeling. Inclusiviteit en meedoen gaat ook over de kansen die je krijgt. Waar je wieg stond, wat je gelooft, wie je liefhebt, en hoe je lichaam het doet, mogen daarin geen verschil maken. Onderwijs, werk en een gezonde leefomgeving spelen een belangrijke rol in het bevorderen van gelijke kansen. Door de ongelijke startpositie vragen gelijke kansen soms om ongelijke investeringen. Dat betekent maatwerk om ongelijkheid te voorkomen en bestrijden. Het Rekenkameronderzoek over segregatie toont dat de COVID-19-pandemie de ongelijkheid in de Bredase samenleving alleen maar heeft vergroot. Denk bijvoorbeeld aan toenemende onderwijsachterstanden en werkloosheid. Ook de groeiende verschillen tussen wijken vragen meer aandacht. De gemeente moet ingrijpen op zo'n manier dat Breda voor iedereen kansen biedt en waar nodig helpt.

Wij vinden dat de gemeente meer moet doen in samenspraak met inwoners, organisaties, en bedrijven in de gemeente. Hierbij hebben we expliciet aandacht voor diversiteit, of het nu gaat over de LHBTQIA+ gemeenschap, mensen van kleur, mensen met een migratieachtergrond of mensen met een beperking. Zo geven we de gemeente samen vorm met sterkere plannen. Breda gaat het goede voorbeeld geven en zorgt er bij deze projecten en vraagstukken juist voor dat we de diversiteit aan Bredanaars een plek geven.

3. ACTIEPUNTEN INCLUSIVITEIT

Iedereen moet mee kunnen doen in Breda

1. Inclusiviteit op alle fronten

De gemeente creëert een brede, samenhangende en gedragen aanpak op inclusiviteit en zet zich in tegen bewuste en onbewuste discriminatie. We werken samen met inwoners om kennis en ervaring te delen in het voorkomen en tegengaan van discriminatie. Gezamenlijk maken we afspraken en richten we ons op de plekken waar het schuurt, zoals op de arbeidsmarkt, het onderwijs, de horeca, sport en wonen. Op de arbeidsmarkt voeren we het gesprek over zowel werving en selectieprocessen als over inclusiviteit op de werkvloer. We richten ons bij onderwijs op gelijke kansen, het toegankelijker maken van voorschoolse educatie en het tegengaan van stage-discriminatie. In de horeca maken we afspraken over het deurbeleid (alle uitsmijters een certificaat). We monitoren en evalueren gezamenlijk of deze aanpak werkt.

2. Samen met ondernemers

We benutten bestaande netwerken met ondernemers van Breda om nog beter ervaringen over inclusiviteit uit te wisselen en gezamenlijk stappen naar voren te zetten.

3. Samen met scholen

Het onderwijs besteedt aandacht aan een samenleving met diverse mensen en we faciliteren scholen om aandacht te besteden aan thema's zoals discriminatie, koloniale geschiedenis en slavernijverleden.

4. Toegankelijk voor mensen met een fysieke of cognitieve beperking

In Breda moeten mensen met een beperking voluit mee kunnen doen. We zetten vol in op de uitvoering van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Gemeentelijke gebouwen, de openbare ruimte, voorzieningen en (digitale) informatie maken we voor iedereen toegankelijk. Dit doen we via een concreet plan van aanpak op diverse leefgebieden, zodat bijvoorbeeld mensen met een looprek niet meer struikelen over terrasjes en reclameborden. We hebben speciale aandacht voor mensen met een beperking en zorgen dat ervaringsdeskundigen tijdig worden betrokken bij relevant beleid. Bij nieuwbouw en renovatie wordt toepassen van het VN verdrag Handicap onderdeel van de vergunningsaanvraag.

5. Goedkoop met de bus

Iedereen moet toegang hebben tot duurzaam vervoer, ook wie weinig te besteden heeft. Daarom komt er een regeling voor korting op OV en deelmobiliteit met de BredaPas.

Alle Bredanaars krijgen een goede start

6. Meer scholing tegen achterstanden jeugd

Onderwijs speelt een sleutelrol in de kansen die je later hebt. GroenLinks wil achterstanden die in de COVID-19-pandemie nog verder zijn opgelopen, wegwerken, onder andere met voegschoolse educatie en voerschoolse voorzieningen. Alle peuters moeten kunnen deelnemen aan een voerschools programma dat hen stimuleert om te leren en ontwikkelen. Ook moet bijles beschikbaar en betaalbaar zijn voor alle kinderen die dat nodig hebben om mee te komen.

7. Samen tegen pesten

Ieder kind wil leuk kunnen buitenspelen in de eigen buurt. Voor iedereen is goed onderwijs belangrijk. Daarom moet iedereen zich op school en op straat thuis voelen en daar zelfvertrouwen opdoen. Pestgedrag beschadigt kinderen. Het is niet voor niets dat Bredase kinderen hier in hun KinderTrendrede 2021 aandacht voor vragen. De gemeente trekt samen met kinderen en het onderwijs op om pestgedrag de kop in te drukken.

8. Onderwijs voor volwassenen

Breda zorgt ervoor dat ook volwassenen de kans krijgen om een achterstand in taal of opleiding weg te werken. Het niet goed beheersen van de Nederlandse taal beperkt de mogelijkheden om deel te nemen aan de samenleving. We investeren in het wegwerken van achterstanden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden. Dit geldt zowel voor kinderen als ouderen en zowel voor mensen met Nederlands als eerste taal als mensen met Nederlands als tweede taal. Investerings in onderwijs voor volwassenen richten zich vooral op mensen die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt of deze nog moeten betreden.

3.ACTIEPUNTEN INCLUSIVITEIT

9. Meer leerkrachten

Iedereen verdient een goede leerkracht. Breda spant zich op alle terreinen in om een lerarentekort in de gemeente te voorkomen. We zetten lokaal in op betaalbare huisvesting en goede secundaire arbeidsvoorwaarden. Ook stimuleren we regionaal de keuze voor een loopbaan in het onderwijs bij studiekeuzes, omscholing en arbeidstoeleidingstrajecten. Daarnaast gaan we het gesprek aan met het lokale onderwijs over wat we kunnen doen om de uitstroom van jonge leraren te verminderen, zoals betere begeleiding aan het begin van hun loopbaan.

10. Sporten voor iedereen

Breda zorgt ervoor dat iedereen tegen een redelijke vergoeding kan sporten, ongeacht inkomen, achtergrond of wijk.

11. Beschikbaarheid van fysieke informatie

Wij willen dat mensen zich kunnen ontwikkelen en de informatie kunnen vinden die ze zoeken. De bibliotheek heeft voor elke wijk een specifiek aanbod van activiteiten, is aanwezig op elke school en heeft bijzondere aandacht voor de dienstverlening in verzorgingshuizen.

De gemeente geeft het juiste voorbeeld

12. Diverse organisatie

De gemeente Breda zet zich actief in om een goede afspiegeling te zijn van de samenleving. Voorwaarde voor goede besluitvorming en goede gemeentelijke dienstverlening is een inclusieve organisatie die is samengesteld uit een brede diversiteit aan mensen. De gemeente werkt binnen haar eigen organisatie aan algehele bewustwording over (onbewuste) discriminatie. We richten ons specifiek op het tegengaan van vooroordelen bij sollicitatieprocedures en op het bevorderen van doorgroeikansen binnen de organisatie.

13. Duidelijke taal

Informatie en diensten van de gemeente moeten ook begrijpelijk zijn voor mensen met een beperking en mensen die moeite hebben met lezen, taal of digitale techniek.

14. Menskracht binnen de gemeente

De gemeente zet een eigen centrale diversiteits- en antidiscriminatie functionaris in om erop toe te zien dat zaken in de stad en de dorpen integraal worden aangepakt. Organisaties die zich inzetten voor meer diversiteit verdienen bij de gemeente een centraal aanspreekpunt met de benodigde daadkracht.

15. Controlerende functie

De gemeente spreekt maatschappelijke partners zoals scholen, woningcorporaties en andere instellingen aan op beleid om iedereen gelijke kansen te geven en discriminatie te voorkomen. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld.

16. Geen geld naar discriminerende organisaties

De gemeente geeft verenigingen en stichtingen enkel steun in de vorm van een accommodatie of subsidie als ze open zijn voor iedereen en discriminatie tegengaan.

17. Vluchtelingen zijn welkom en krijgen steun

Breda neemt haar verantwoordelijkheid voor het opvangen van vluchtelingen. Niemand komt op straat te staan. Particuliere en maatschappelijke initiatieven om vluchtelingen op te vangen, krijgen steun van de gemeente Breda. We zorgen er samen met alle betrokken partijen voor dat vluchtelingen zo snel mogelijk inburgeren, op eigen benen kunnen staan en deelnemen aan de samenleving. De gemeente neemt hierin de regie. Er komt een individueel plan voor elke vluchteling waarin huisvesting, inburgering, opleiding en de weg naar een baan aan elkaar gekoppeld zijn.

18. Samen tegen polarisatie

De gemeente gaat het gesprek aan met gemeenschappen en maatschappelijke organisaties om een gezamenlijk plan op te stellen om polarisatie tegen te gaan. Bij het uitgeven van subsidies let de gemeente op sociale innovaties die inclusie bevorderen.

3.ACTIEPUNTEN INCLUSIVITEIT

Bredanaars werken mee aan stad en dorp

19. Van onderaf

Initiatiefnemers kunnen met hun plannen en vragen gemakkelijk bij de gemeente terecht. De gemeente denkt vanuit een positieve grondhouding mee met initiatieven met een maatschappelijke meerwaarde. Desgevraagd kan de gemeente ervoor kiezen om deskundigheid te leveren en te zorgen voor publiciteit.

20. Brede burgerparticipatie

De gemeente betreft inwoners, hun vertegenwoordigers en organisaties actief bij zowel beleidsvorming als uitvoering. Vooral ook de mensen die het betreft. Dat gebeurt op zo'n manier dat ook de minder opvallende partijen gehoord worden. Het is de taak van de gemeente om te zorgen dat een diversiteit aan mensen heeft meegedacht met het opstellen van plannen, beleid en het uitvoeringstraject.

21. Zichtbaarheid van nieuwe plannen

Onze inwoners mogen weten wat er speelt in hun gemeente en krijgen de kans om mee te denken. Plannen voor verandering in de openbare ruimte (denk aan nieuwbouw, herinrichting of het kappen van bomen) worden daarom niet alleen aangekondigd in advertenties, sociale media, of Breda-berichten, maar zijn voortaan ook zichtbaar op de plek zelf.

HOOFDSTUK 4 WE WERKEN AAN MENSELIJKE ZORG

De gezondheidszorg mag niet draaien om het maken van winst. Het gaat om kwalitatieve zorg, zonder onduidelijke regels of administratieve drempels. GroenLinks Breda staat voor menselijke zorg, waar professionals weer de ruimte krijgen om mensen te helpen en de zorgvragers een grotere rol hebben in de zorgvraag.

De afgelopen periode heeft ons duidelijk gemaakt dat zorg een onmisbare schakel is om een veerkrachtige, sociale en open samenleving te hebben. Dit kan alleen als er geen 'zorgeilandjes' zijn. Integrale beleidskaders moeten er voor zorgen dat er samenwerking komt tussen alle aanbieders binnen de zorg. Telkens moet hierbij de mens centraal staan.

Voor de decentralisatie van de WMO en de Jeugdzorg krijgt Breda sinds 2015 structureel te weinig geld. Breda moet zich samen met andere gemeenten blijven inzetten voor meer geld van het rijk. En om meer vrijheid te krijgen voor het schuiven binnen de verschillende domeinen. Daarmee bevorderen we een integrale aanpak en voorkomen we onnodig papierwerk. Tot die tijd moeten we verstandig omgaan met het budget. We besteden dat aan de mensen die dit het hardst nodig hebben, zoals mensen met meerdere zorgbehoeftes of opgestapelde problemen.

4. ACTIEPUNTEN ZORG

Maatwerk in de wijk, straat en thuis

1. Wijkgerichte hulp

Breda zet zich in voor mensen met (geestelijke) gezondheidsproblemen. We willen dat iedereen zich thuis voelt in het eigen dorp of de eigen wijk. We zetten daarom in op buurtgerichte hulp en ondersteuning die daarvoor zorgt. De wijkverpleegkundige of hulpverleners die weten wat er lokaal speelt moeten weer centraal staan.

2. Samen gezond

GroenLinks Breda wil een wijkaanpak door middel van wijkteams en vrijwilligers die in de wijk werken. De wijkteams zijn de ogen, oren en handen van de wijk. Deze moet bestaan uit een team van professionals die werken vanuit verschillende expertises. Denk hierbij aan de huisarts, wijkverpleegkundige, sociale hulpverleners en de wijkagent. Dit team wordt ondersteund door een netwerk van vrijwilligers. De teams moeten voldoende financiële ondersteuning krijgen.

3. Eén regisseur

Wanneer er sprake is van een gezin met meerdere problemen, werken wij volgens het principe 'één gezin, één plan, één regisseur'.

4. Betere ondersteuning mantelzorgers

GroenLinks wil dat mantelzorgers beter ondersteund worden. We betrekken hen bij de zorgvraag, zetten tijdig 'respijtzorg' in en maken ons hard voor betaalde aanwezigheidszorg, zodat mantelzorgers niet overbelast raken. Er komt ook meer aandacht voor jonge mantelzorgers.

5. Aandacht voor langdurige zorg

We pakken problemen bij de bron aan en voorkomen tijdelijke oplossingen. Wijken waar de achterstand groter is, geven we extra aandacht. Mensen die zelf onvoldoende zelfredzaam zijn, krijgen gepaste ondersteuning. De problemen die het segregatie-rapport van de Bredase rekenkamer signaleerde, worden leidend in de aanpak: bij een deel van de Bredanaars stapelen de problemen zich op. Veelal wonen zij in dezelfde buurten. Deze mensen hebben structureel meer hulpbronnen nodig om zichzelf te kunnen redden.

6. Het gebruiken van de kennis in het vak

Bij het maken, uitvoeren en evalueren van beleid betrekken we altijd ervaringsdeskundigen. Zo weten we wat er speelt en kunnen we daar direct het beleid op aanpassen.

Voorkomen is beter dan genezen

7. Preventie en tijdige hulp

GroenLinks Breda wil hoge zorgkosten voorkomen door goed preventiebeleid en meer duidelijkheid over waar mensen terecht kunnen met hun zorgvraag.

8. Overal gezonde lucht

Gezonde lucht is onderdeel van preventiebeleid. Uitstoot van bedrijven of fijnstof van wegverkeer moet in kaart gebracht worden en zoveel mogelijk worden opgelost.

9. Lekker buiten bewegen

We blijven gezond door regelmatig te bewegen. En dat moet voor iedereen bereikbaar zijn. Daarom richt GroenLinks de openbare ruimte zo in dat er meer ruimte is voor sport, bewegen en spelen.

10. Extra aandacht voor jongeren

Breda stimuleert gezond gedrag bij jongeren. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het geven van voorlichting over voeding, bewegen en de risico's van genotmiddelen.

Aandacht en geld

11. Bewustwording over mensen met een lvb of mentale diagnose

We maken scholen, bedrijven en verenigingen meer bewust van de doelgroep licht verstandelijk beperkten en van mensen met een diagnose zoals autisme of ADHD, zodat ze beter rekening met hen kunnen houden. GroenLinks zet zich daarom in voor meer kennis en expertise in de (jeugd)hulpverlening voor deze groep.

12. Zorg zonder zorgen

Wachttijden in de (jeugd)zorg pakken we aan met meer personeel en

4.ACTIEPUNTEN ZORG

minder bureaucratie. De zorgprofessionals moeten hun werk kunnen doen en niet worden tegengehouden door administratieve rompslomp. GroenLinks Breda wil de ruimte geven aan de zorg en niet vastzitten in een spiraal van aanbesteden, rapporteren en verantwoorden. Medewerkers in de zorg moeten zich weer kunnen focussen op het leveren van de benodigde menselijke zorg, in plaats van de aanbestedings-specificaties.

13. Breed inzetbaar pgb

Voor mensen die zelf hun eigen ondersteuning kunnen en willen regelen, is integraal persoonsgebonden budget (pgb) beschikbaar voor zorg, werk, wonen en onderwijs.

14. Goede voorwaarden voor werknemers

Instellingen die door de gemeente gesubsidieerd of gecontracteerd worden, moeten zorgen voor goed werkgeverschap en een fatsoenlijk loon.

15. Jeugdhulp bereikbaarder voor jongeren met een migratieachtergrond

Kinderen en jongeren met een migratieachtergrond vinden vaak moeilijk hun weg naar Jeugdhulp. Voor een kansrijke start is het hebben van een veilige jeugd cruciaal. Culturele verschillen tussen jongeren verdienen meer aandacht. De gemeente zet daarom in op preventie, culturele sensitiviteit en nauwe samenwerking met huisartsen, verloskundigen en onderwijsinstellingen.

16. Ruimte voor woongroepen

Mensen met een zorgvraag die samen een woongroep willen vormen, moeten daarvoor letterlijk en figuurlijk de ruimte krijgen. In een woongroep houden mensen optimale zeggenschap over hoe zij hun zorg en woonomgeving willen inrichten.

HOOFDSTUK 5

WE INVESTEREN IN EERLIJK EN FIJN WONEN

Alle Bredanaars moeten een passend en betaalbaar huis kunnen kopen of huren. Nu zijn er lange wachttijden voor sociale huur en rijzen koopprijzen de pan uit. Tegelijkertijd wordt de ongelijkheid groter tussen degenen die een huis bezitten en degenen die geen mogelijkheid hebben te investeren in een eigen woning. Het kopen van een huis mag niet alleen voor de rijken zijn. Ook starters, alleenstaanden of huishoudens met een kleinere beurs moeten kunnen investeren in een eigen huis. Mensen die kleiner willen gaan wonen, moeten deze mogelijkheid ook krijgen, zodat grotere huizen beschikbaar komen voor gezinnen.

De gemeente moet slim omgaan met de ruimte die er is door betaalbare huizen te bouwen. Bouwen kost tijd, maar ondertussen kan er niet stilgezet worden. Daarvoor zijn tijdelijke huizen nodig, zodat niemand zonder woning zit. Eigenlijk is er meer een tekort aan 'voordeuren' dan aan woonoppervlakte. Gemiddeld is de beschikbare woonoppervlakte per persoon immers nog nooit zo groot geweest als nu. Tal van regelingen zitten mensen in de weg die samen in een huis willen gaan wonen zonder één huishouden te zijn. Daarom moet de gemeente het makkelijker maken om van één huis twee te maken. Zo gaan we niet alleen zuiniger om met ruimte, maar ook met de energie om onze huizen te verwarmen. Het bouwen van huizen mag niet ten koste gaan van groene buurten waar het fijn wonen is.

Een fijne buurt is een goede thuisbasis voor iedereen. Het kan niet zo zijn dat als je een sociale huurwoning zoekt, je alleen maar in een bepaald deel van de gemeente welkom bent. In iedere buurt moet je fijn thuis kunnen komen. Daarom investeren we samen met de buurt in groen dichtbij de deur, helpen we bewoners om hun huis toekomstbestendig en duurzaam te maken en zorgen we dat sociale huur en nieuwbouw zich over de gemeente verspreiden. En wil jij een tandje bijzetten met je buurtgenoten? Dan helpt de gemeente. We gebruiken natuurlijke momenten van verhuizingen, verbouwingen en werkzaamheden op straat om buurten groener en gezelliger te maken.

5. ACTIEPUNTEN WONEN

Eerlijk wonen

1. Meer passende en betaalbare huizen

Breda zet vol in op nieuwe betaalbare huur- en koophuizen (sociale huur en huizen in het middensegment). Nieuwbouw bestaat uit een vast percentage van 35% sociale huurhuizen, een vast percentage van 10% middeldure huur (dus max 1.000,- euro p.m.) en een vast percentage van 30% koophuizen onder de 325.000 euro (de NHG grens). We gaan regelen dat deze woningen ook bij doorverkoop betaalbaar blijven voor de volgende bewoners, door middel van een 'anti-speculatiebeding' of de toepassing van erfpacht.

2. Gemeenteground en -tijd enkel stoppen in betaalbare nieuwe huizen

Onbetaalbare huizen heeft Breda al meer dan genoeg. De weinige grond die Breda zelf in bezit heeft, reserveren we voor huizen onder de €500.000. Projectontwikkelaars met plannen voor betaalbare woningen en woningen onder de €500.000 krijgen steeds voorrang. Plannen met alleen maar onbetaalbare woningen belanden onderop de stapel.

3. Zelfbewoningsplicht voor bestaande huizen

Huizen zijn om in te wonen en geen handelswaar. In Breda hebben we nu al een zelfbewoningsplicht op nieuwbouw, maar voor bestaande huizen is dat niet het geval. Er moet een zelfbewoningsplicht komen voor alle woningen. Uitzonderingen zoals een huis kopen voor eigen familie blijven mogelijk.

4. Betaalbaar huren

De gemeente stelt een huurplafond en een maximale huurstijging in voor nieuwe huurhuizen in de vrije sector. Hiervoor maken we afspraken met ontwikkelaars en verhuurders.

5. Tijdelijke woonruimte

Breda zorgt ervoor dat woningzoekenden ook nu al een huis kunnen krijgen. Om de woningnood op korte termijn te verlichten, maken we tijdelijke woningen. Daarnaast stimuleren we het omvormen van leegstaande bedrijfs- en kantoorpanden tot woonruimte.

6. Actieve grondpolitiek

De grondpositie van de gemeente Breda moet versterkt worden. Zo kan de gemeente weer meer invloed uitoefenen op wat en waar er gebouwd wordt. Daarmee kunnen we de woningnood verkleinen en verduurzaming versnellen. We zorgen er wel voor dat financiële risico's voor de gemeente beheersbaar blijven, gelet op de ervaringen in de kredietcrisis.

7. Alternatieve woonvormen zijn welkom

Breda legt de rode loper uit voor alternatieve woonvormen zoals coöperaties, woon-zorgclusters en woongroepen. De gemeente stelt een kwartiermaker aan die Bredanaars met een idee wegwijs moet maken binnen de mogelijkheden van de gemeente.

Fijn wonen

8. Gemengde wijken

Door het breed beschikbaar maken van goedkopere huurhuizen en betaalbare koophuizen zorgen we dat wijken geen gescheiden leefwerelden zijn. We maken afspraken met sociale woningcorporaties en ontwikkelaars. We bouwen de nieuwe sociale huurhuizen in wijken waar het aandeel nu onder de 40% zit.

9. Minder auto's, meer groen

Meer groen in de wijk zorgt ervoor dat iedereen fijner woont. We zetten bij nieuwbouw in op bereikbaarheid met de fiets en het openbaar vervoer en reserveren ruimte voor deelauto-concepten. Zo verlagen we het autobezit per huishouden en creëren we meer ruimte om te spelen en te ontmoeten. De parkeernorm kan dan omlaag.

10. Wonen in de bestaande stad

We willen het woningtekort zo veel mogelijk oplossen in de bestaande contouren van de stad en de dorpen. Zo blijven voorzieningen ook voor nieuwe bewoners goed bereikbaar en kunnen alle Bredanaars blijven genieten van het groen rondom Breda. Dat maakt Breda immers zo aantrekkelijk. De gemeente moet de grond die er is beter gebruiken door bijvoorbeeld leegstaande kantoorpanden en braakliggend terrein in te

5. ACTIEPUNTEN WONEN

zetten om woonruimte te maken of huizen te bouwen. Gelet op de grote behoefte aan woningen, en het ontzien van de groene omgeving, is er in Breda ruimte voor hoogbouw. Maar alleen op plekken op die vooral ook te voet, per fiets en het ov goed bereikbaar zijn. Hoogbouw is geen doel op zich.

11. Levensloopbestendig wonen

We bouwen modulair en gericht op levensloopbestendig wonen, zodat de gebouwen aangepast kunnen worden aan de actuele wensen (verdieping erop, verdieping eraf).

Gezond wonen

12. Wonen met ondersteuning

Het wordt voor ouderen en mensen met een fysieke beperking aantrekkelijker om door te stromen naar een beter passend huis in de eigen buurt. Daarvoor is een divers aanbod van huizen nodig: aanleunwoningen, nul-tredenwoningen, kangoeroehuizen (inwoning), beschermd-wonen projecten, Fokuswoningen, projecten voor begeleid zelfstandig wonen en woningtypen waarbij mantelzorgers in huis of in de buurt zijn of wonen. Ook maken we het mogelijk dat huizen makkelijker (tijdelijk) veranderd kunnen worden in twee of drie huizen. Opsplitsen in veel meer woonruimten dan dat (verkamering) is vaak onwenselijk.

13. Eerst een dak, dan de rest

Dakloosheid wordt nu meestal gezien als een gezondheidsprobleem. Het huis is vaak het sluitstuk van een ggz-traject en schuldsanering. Wij draaien het om: dakloosheid is óók een woonprobleem en een dak boven het hoofd is essentieel voor herstel. Een dak boven het hoofd wordt gecombineerd met een intensief zorgtraject dat de overige problemen aanpakt, bijvoorbeeld volgens de aanpak van 'Housing First'. Dakloosheid wordt daarbij de verantwoordelijkheid van de wethouder Wonen. Verder betrekken we voormalige daklozen als ervaringsdeskundige bij het vormen van beleid en aanpak.

14. Samen een huis delen moet aantrekkelijker worden

Mensen die tijdelijk hun huis openstellen voor dak- en thuislozen moeten daarvoor een bonus krijgen. En voor mensen in de bijstand

moet het ook aantrekkelijker worden om samen te wonen. Nu is de 'kostendelersnorm' een drempel om samen een woning te delen, doordat bij samenwonen de uitkering lager wordt. Wij vinden dat de gemeente op dit punt soepeler moet omgaan met de participatiewet en zien dat soort bepalingen uiteindelijk liefst helemaal verdwijnen.

HOOFDSTUK 6

WE KIEZEN VOOR SCHOON VERVOER

GroenLinks kiest voor een gemeente die schoner, duurzamer en toegankelijker is. We combineren een groeiend aantal inwoners in bestaande bebouwde gebieden met genoeg ruimte op straat voor groen en spelen, gezonde lucht, minder parkeerproblemen in de wijken, minder overlast van sluipverkeer, meer verkeersveiligheid en een goede bereikbaarheid. Dat vraagt om duidelijke keuzes.

Om de groeiende gemeente voor iedereen prettig en bereikbaar te houden kan Breda prima worden ingericht als 'tien minuten-gemeente'. Het idee is dat alle voorzieningen die iemand dagelijks nodig heeft binnen tien minuten te bereiken zijn. Dat kan met slimme ruimtelijke plannen. Eerst gedacht vanuit de voetganger en fietser en daarna pas gedacht vanuit de bereikbaarheid voor OV en de auto. Een tien minuten-gemeente voorkomt onnodig verkeer en richt zich op gelijke snelheden voor alle vervoersvormen. Zo kiezen mensen er eerder voor om te lopen of te fietsen. Daarmee dragen we bij aan een gezond Breda met minder hinder, dat efficiënt omgaat met ruimte en minder energie verbruikt.

We zien nog veel ruimte voor verbetering in de praktijk: gemotoriseerd verkeer rijdt nog vaak veel te hard, ook al gelden er maximumsnelheden. Onze woonstraten lopen vol met geparkeerde auto's. Als fietser wordt je afgesneden bij de Haven of kun je zomaar een openslaande deur van een parkerende auto in je gezicht krijgen op de Dorpsstraat in Ulvenhout. Dat kan toch beter?

6. ACTIEPUNTEN VERVOER

Het begint met lopen en fietsen

1. Lopen en fietsen eerst

Bij de inrichting van straten staan fietsers en voetgangers bij GroenLinks op één. We geven fietsers, voetgangers en groen de ruimte. We veranderen ons openbaar gebied in zones met groen, schone lucht en ruimte voor fietsers en voetgangers. In deze autoluwe gebieden staat recreatie, ontmoeting, spelen, sport en ontspanning centraal. Er komen versneld meer veilige fietsstraten in Breda, zoals de Heusdenhoutsestraat. In een fietsstraat hebben fietsers echt prioriteit en is de auto slechts te gast.

2. Lekker doorfietsen

Alle fietspaden in Breda worden gescand op verkeersveiligheid, snelheid en goed onderhoud, zodat je veilig en comfortabel kunt fietsen zonder hotsen en botsen. Dit doen we samen met scholen, sportverenigingen en buurtcentra. Breda vervangt oude verkeerslichten door rotondes of slimme verkeerslichten, zodat we wachttijden voor fietsers tot een minimum beperken.

3. Betere bereikbaarheid met de fiets

Er komt een comfortabel en veilig fietsnetwerk waar alle wijken en dorpen deel van zijn. Van een fietsroute van de Haagse Beemden naar het centrum wordt nu snel werk gemaakt. Het fietspad langs de Galderseweg naar de Galderse meren knappen we op.

4. Verder fietsen

Er komen meer en betere fietsroutes van en naar omliggende gemeenten, ook geschikt voor fietsen met trapondersteuning, zodat de fiets ook voor grotere afstanden een goede keuze is.

5. Bereikbaarheid en wegwerkzaamheden

Waar aan de weg gewerkt wordt, staat het comfort en de veiligheid van fietsers en voetgangers bovenaan.

6. Scooters op de rijbaan

Breda weert (snor)scooters waar mogelijk van het fietspad. Naast onveilige situaties voor fietsers, zorgen de scooters ook voor

geluidsoverlast en gezondheidsschade.

7. Veilig en gratis je fiets stallen

Bewaakte fietsenstallingen blijven gratis. We kiezen voor grote, makkelijke fietsenstallingen in het centrum. De fietsenstallingen krijgen meer service, zoals een openbaar en voor iedereen toegankelijk toilet, ruimte voor afwijkende fietsen en gratis kluisjes.

Het openbaar vervoer als het kan

8. Elektrische bussen

Stads- en streekbussen gaan rijden op elektriciteit of waterstof. Breda bepleit bij de provincie dat alle bussen in Breda uitstootvrij worden.

9. Goede ov bereikbaarheid in de regio

Het openbaar vervoer heeft het moeilijk door de coronacrisis. Maar in de toekomst hebben we goed ov weer heel hard nodig. Breda blijft daarom het stedelijk en regionaal openbaar vervoer versterken. Belangrijke bestemmingen in en om de gemeente worden beter bereikbaar met het openbaar vervoer. Breda kijkt daarvoor ook naar andere vormen dan de traditionele bus.

10. Andere steden beter te bereiken met ov

De gemeente zet zich in voor meer aantrekkelijke ov-verbindingen, bijvoorbeeld met Utrecht, Antwerpen en Eindhoven.

De auto als het moet

11. Meer delen

We moedigen het 'autodelen' aan door parkeerplaatsen met oplaadpunten beschikbaar te stellen voor elektrische deelauto's.

12. Weg met gevaarlijke situaties

Veiligheid op straat is essentieel voor kinderen én volwassenen, daarom beperken we snelheidsverschillen tussen verkeersdeelnemers. Om daarvoor te zorgen, verlagen we de maximumsnelheid binnen de bebouwde kom naar 30 km per uur. In de 30 km-zones wordt bij aanleg of groot onderhoud de inrichting hierop aangepast, zodat automobilisten

6.ACTIEPUNTEN VERVOER

zich ook daadwerkelijk houden aan deze snelheid. Binnen de bebouwde kom wordt de snelheid op straten zonder stoep teruggebracht naar maximaal 15 km/u.

13. Kan het wat minder?

Breda zet meer in op handhaving en bestrijding van asociaal verkeersgedrag dat voor iedereen zichtbaar en hoorbaar is, en een onveilig gevoel geeft. Denk aan het racen met quads en met brullende motoren scheuren langs terrassen in de binnenstad.

14. Minder auto's in het centrum

- De binnenstad wordt autoluw. De Molenstraat blijft dan bijvoorbeeld per auto alleen toegankelijk voor aanwonenden, leveranciers en mensen met een beperking.
- Er komen aantrekkelijke Park & Ride-voorzieningen aan de randen van de stedelijke bebouwing. Vanaf daar kun je met het openbaar vervoer of met de (deel)fiets gemakkelijk en snel verder naar een binnenstedelijke bestemming. In de Bredase binnenstad parkeren we alleen nog in de garages. Straatparkeren in de aanloopstraten maximeren we tot twee uur. De 'eerste 15 minuten gratis' wordt afgeschaft.

15. Schoon vervoer

Breda gaat voor schone lucht en minder klimaatopwarming. De milieuzone breiden we uit, zowel in omvang als in het weren van vervuilende voertuigen. Alleen de schoonste auto's, vrachtwagens en bestelbusjes mogen de stad in, vanaf 2030 zijn ze helemaal uitstootvrij. Dat geldt ook voor het varen op de singels. Taxi's worden zo snel mogelijk uitstootvrij, zeker óók de taxi's die de gemeente inzet voor het leerlingenvervoer of de Wet maatschappelijke ondersteuning.

16. Slimme logistiek

Breda maakt het voor ondernemers aantrekkelijker om te kiezen voor slimme stedelijke distributie met minder verkeersbewegingen en minder overlast van vrachtverkeer. En dus een meer aantrekkelijke binnenstad.

HOOFDSTUK 7 WE VERDELEN RIJKDOM EN LASTEN EERLIJK

GroenLinks wil een gemeente waar iedere Bredanaar kan meedoen en talenten kan ontwikkelen. Waar het niet uitmaakt of je in de Geeren of in het Ginneken bent geboren, of welke genderidentiteit of culturele achtergrond je hebt. Daarom moet het in Breda niet ieder-voor-zich zijn en maken we van het bestrijden van ongelijkheid onze topprioriteit.

Goed onderwijs is het beste recept tegen kansenongelijkheid. Ieder kind en iedere jongere heeft talenten, of dat nu praktisch inzicht, kennis of creativiteit is. Sommige kinderen en jongeren lopen tegen drempels op, zoals een moeilijke thuissituatie of een taalachterstand. Dat beperkt ze in hun dromen, talenten en toekomstplannen. GroenLinks strijdt voor een goede start voor alle kinderen en jongeren.

Als je opgroeit in een gezin met problematische schulden, sta je in het leven al met twee-nul achter. Het geeft enorm veel stress om van dag tot dag rond te moeten komen en dat belemmert het zicht op betere keuzes. De kinderen zijn hier de dupe van, omdat het een grote negatieve invloed heeft op hun kansen.

Mensen kunnen steeds lastiger rondkomen. Een vaste, betaalde baan is voor te veel mensen een fata morgana geworden. Waar sommigen afwijzing op afwijzing ontvangen, staan werkgevers tegelijkertijd te springen om goed personeel. De gedachte dat je deze kloof kunt dichten door simpelweg uitkeringen te verslechteren, is een illusie. Veel mensen kampen met een diversiteit aan problemen en hebben langdurig ondersteuning nodig voordat ze zich weer zelfstandig staande kunnen houden in de samenleving. En een deel zal altijd enige vorm van ondersteuning nodig hebben om dit te kunnen doen.

Om te voorkomen dat mensen in armoede of schulden raken, zetten we daarom stevig in op preventie en laagdrempeliger hulp bij financiële problemen, ondersteuning naar goed betaald werk en waar nodig extra scholing. Dat vraagt ook een andere rol van de overheid: stimuleren in plaats van controleren, de menselijke maat in plaats van de regeltjes centraal en op zoek naar mensen die hulp nodig hebben, in plaats van wachten tot ze de moed hebben verzameld naar de 'loketten' te komen.

7. ACTIEPUNTEN EERLIJKE VERDELING

Van achterstand naar goede start

1. Opgroeien: Ieder kind verdient een goede start

Breda is aangesloten bij het landelijke programma Kansrijke Start waarmee we ervoor zorgen dat de eerste 1.000 dagen van pasgeboren kinderen goed verlopen. Daarnaast zorgen we ervoor dat de voorschoolse educatie, die bedoeld is om onderwijsachterstanden tegen te gaan, voor alle peuters na 2023 structureel gefinancierd blijft. Daarnaast maken we schoolgroente en -fruit gratis beschikbaar.

2. Recht op leren

De leerplichtambtenaar wordt een ambassadeur van het recht op leren en ontwikkelen, zodat iedereen met een startkwalificatie van school gaat. We zetten al vanaf de basisschool in op een flinke afname van schoolverzuim en voorkomen schooluitval door goede begeleiding bij de overgang van middelbaar naar vervolgonderwijs.

3. Scholen

Scholen ontwikkelen zich tot de spil in de wijk, waar ook jeugd- en jongerenwerk, de bibliotheek, jeugdzorg, praktijkondersteuners en maatschappelijk werk bij kunnen aansluiten. We zorgen voor verregaande samenwerking van opvang en basisonderwijs.

4. Plusprogramma

Samen met het onderwijs, ouders en organisaties rolt Breda een prikkelend plusprogramma aan sport, cultuur, burgerschap en milieueducatie uit in de wijken. Dit stelt kinderen en jongeren in staat hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

5. Jongeren

Goed jeugd- en jongerenwerk dat aansluit bij de leefwereld en talenten van jongeren is van groot belang. GroenLinks wil extra investeren in onze jongeren en school, straat en thuis met elkaar verbinden.

6. Schoolgebouwen

Een inspirerende leeromgeving draagt bij aan de kwaliteit van het onderwijs. GroenLinks wil gezonde, duurzame onderwijsgebouwen: een goede luchtkwaliteit, watertappunten, ruimtes die aanzetten tot bewegen

en creativiteit. En natuurlijk zonnepanelen op alle daken.

Van armoede naar zekerheid

7. Armoede

GroenLinks wil dat mensen in geldzorgen snel geholpen worden, voordat de problemen zich opstapelen. We leggen ons er niet bij neer dat armoede van generatie op generatie wordt doorgegeven. We willen dat mensen structureel uit de armoede komen, bijvoorbeeld door beter betaald werk en goed onderwijs.

8. Lokale lasten

GroenLinks stopt de rioolheffing bij huurders, net zoals een derde van de grote gemeenten al doet. Ook in de afvalstoffenheffing ontzien we huishoudens in huurwoningen waar dat kan. Zo helpen wij mensen in de aandachtswijken met veel huurwoningen direct aan wat meer armslag. En zo trekken wij recht wat in de afgelopen jaren is scheefgegroeid. Voor mensen met een klein inkomen is het kopen van een woning niet weggelegd, zij zijn op huren aangewezen. Waar de afgelopen jaren kopers van lage rente profiteerden, maakten huurders telkens opeenvolgende huurstijgingen mee. Met zijn lokale lasten maakte Breda dit verschil nog groter. Kopers werden met lagere onroerende-zaakbelasting uit de wind gehouden, terwijl huurders het volle pond betalen voor bijvoorbeeld riool- en afvalstoffenheffing. Inmiddels staat Breda in de top twee van 40 grote gemeenten voor wat betreft de lokale lasten voor huishoudens in een huurwoning. Voor huishoudens met een koopwoning staat Breda gewoon in de middenmoot.

9. Schulden

GroenLinks start een schuldsaneringsoffensief. We willen het taboe op schulden doorbreken, onnodige doorverwijzingen verminderen en uiteindelijk de schuldenindustrie afschaffen. We breiden de hulp, het collectief opkopen van schulden en de vroegsignalering van schulden uit. Ook de overheid zelf is regelmatig schuldeiser en moet sneller kwijtschelden als terugbetaling onmogelijk wordt. Mensen met schulden moeten weten waar ze terecht kunnen met hun hulpvraag. Op deze plekken moeten ze laagdrempelig terecht kunnen en moet er rekening gehouden worden met de stress die zij ervaren.

7. ACTIEPUNTEN EERLIJKE VERDELING

GroenLinks wil meer gemeentelijke pilots, zoals een Jongeren Perspectief Fonds en Bouwdepot en betreft ervaringsdeskundigen bij de opzet hiervan.

10. Bijstand

Mensen in de bijstand moeten niet als potentiële fraudeur worden weggezet, maar ondersteuning krijgen. GroenLinks strijdt al jaren voor pilots met een basisinkomen of stimulerende bijstand vanuit vertrouwen. We willen dat mensen in de bijstand kunnen bijverdienen of giften mogen aannemen van familie of vrienden.

11. Vrijwilligerswerk

Veel Bredanaars geven mantelzorg, zorgen voor hun opgroeiende kinderen of doen vrijwilligerswerk. Hier moet meer aandacht, waardering en steun voor zijn, bijvoorbeeld door minder krampachtig om te gaan met de kostendelersnorm en de sollicitatieplicht.

12. Armoederegelingen

GroenLinks wil dat meer Bredanaars met een laag inkomen de minimaregelingen van de gemeente weten te vinden. Meerdere regelingen moeten op een makkelijke manier in één keer (digitaal) aangevraagd kunnen worden. Door intensievere samenwerking tussen bewonersinitiatieven voor mensen met bijvoorbeeld een migratieachtergrond en de gemeentelijke instanties kan ook de toegankelijkheid van minimaregelingen en bijstand voor hen verbeterd worden.

13. Sneller hulp

Huisartsen, scholen, werkgevers of buurtbewoners vangen signalen van armoede of schulden vaak veel sneller op dan de gemeente. We verbeteren de onderlinge samenwerking, zodat signalen eerder opgepakt kunnen worden en mensen sneller hulp krijgen.

Van vacature naar werk

14. Basisbanen

GroenLinks wil experimenteren met basisbanen voor mensen die weinig

kans maken op een reguliere baan. In de plaats van de uitkering komt een betaalde baan, bijvoorbeeld als schoolconciërge of ondersteunende kracht in een verpleeghuis. Hiervoor combineren we uitkerings-, reïntegratie- en zorgbudgetten, vanuit de overtuiging dat werk en meedoen helpen om problemen te voorkomen.

15. Werk voor mensen met een functiebeperking

Door de coronacrisis zijn juist de mensen met een beperking nog weer verder achteraan komen te staan in de zoektocht naar banen. GroenLinks vindt het belangrijk dat deze mensen juist voorop komen te staan. Dat vraagt om specifieke deskundigheid en voorzieningen. Samen met het bedrijfsleven zorgen we voor voldoende plekken voor de mensen die mee kunnen komen in het bedrijfsleven. En voor de mensen die dat niet lukt, zorgen we (weer) voor een omgeving waar de doelgroep rustig en veilig kan werken, zonder opgejaagd te worden.

16. Betere begeleiding

Naast werkloosheid hebben veel mensen in de bijstand ook lichamelijke of psychische klachten of een schuldenprobleem. GroenLinks wil daarom investeren in begeleiding en passende (specialistische) ondersteuning, inzetten op coalities van sociaal verantwoorde ondernemers en werken met loonkostensubsidie.

17. Goede voorbeeld

De gemeente moet als grote werkgever het goede voorbeeld geven. We zorgen voor voldoende vaste banen, diversiteit onder de gemeenteamtbanen en het aannemen van mensen met een fysieke of psychische beperking. Dit wordt ook gevraagd aan organisaties die diensten uitvoeren voor de gemeente of producten leveren.

18. Eerlijke arbeidsmarkt

GroenLinks wil stevig inzetten op een eerlijke arbeidsmarkt. Zo zien we een oververtegenwoordiging van vrouwen en migrantengroepen bij werkende armen. De gemeente gaat een actievere rol spelen, bijvoorbeeld op het gebied van taalontwikkeling, versterking kinderopvang en voorkomen van arbeidsmarktdiscriminatie.

7. ACTIEPUNTEN EERLIJKE VERDELING

19. Laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid heeft een grote impact. Omdat schaamte een rol speelt, is toegankelijke hulp dichtbij belangrijk. Hiervoor is meer samenwerking nodig tussen scholen, consultatiebureaus, taalaanbieders, de bibliotheek, taalinitiatieven en werkgevers. Natuurlijk moet ook de gemeente heldere taal gebruiken in haar brieven en op de website. Ook formulieren moeten voor iedereen begrijpelijk zijn en makkelijk in te vullen.

HOOFDSTUK 8 HET BEDRIJFSLEVEN DOET MEE

Steeds meer bedrijven ervaren dat ook zij het moeilijk krijgen als we maatschappelijke problemen laten voortwoekeren. Grondstoffen worden schaars, de energierekening loopt op, de gevolgen van de klimaatopwarming bedreigt hun onderneming. Steeds meer consumenten haken af bij merken die wegstijgen van de problemen van de toekomst. Werkgelegenheid alléén blijkt een onvoldoende argument voor de omgeving om een vervuילend bedrijf toe te staan. Personeel is schaars, en het bedrijfsleven heeft er alle belang bij om geen mensen aan de kant te laten staan. Het is dan ook niet verwonderlijk dat steeds meer bedrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties omarmen.

Breda is een prachtige plek om je als werkgever te vestigen. Een goed opgeleide bevolking en een gemeente waar werknemers graag wonen, met goede verbindingen. Maar daar mag ook wat tegenover staan. In Breda zijn we zuinig op het groen dat Breda omringt. Om onze gemeente goed bereikbaar te houden en de leefomgeving gezond, besparen we op transportbewegingen. Dat bespaart ook schaarse energie. Niet alleen bewoners werken aan hun energietransitie, het bedrijfsleven doet daar voluit aan mee.

Voor GroenLinks is dit hét moment om de balans te herstellen. GroenLinks kiest voor een eerlijk Breda waar we brede welvaart in de gemeente verkiezen boven winst voor een kleine groep. Dit gaat naast geld ook over gezondheid, geluk en ontwikkeling, hier en elders. Een moderne economie die de klimaatcrisis oplost, in plaats van verergert. Waar de kloof tussen arm en rijk kleiner wordt in plaats van groter. Waar MKB'ers en ZZP'ers een betere positie krijgen ten opzichte van de grote bedrijven. Waar we innoveren en duurzaam omgaan met onze grondstoffen. GroenLinks zet in op omscholing voor nieuwe vakkrachten in de groene economie.

Onze gemeente doet een hoop voor bedrijven. Door hard te werken en als gemeente flink te investeren. Een duurzame ontwikkeling van Breda vraagt om nieuwe investeringen in nieuwe woningen, sport, cultuur en duurzame mobiliteit. GroenLinks wil dat grote bedrijven hieraan bijdragen. Zeker wanneer ze werknemers van buiten Breda willen aantrekken. In een Breda als brandpunt voor toegepaste technologie en creativiteit werkt dat!

8. ACTIEPUNTEN INKOMEN EN ECONOMIE

Van winst naar brede welvaart

1. Brede welvaart

Naast materiële welvaart zijn welzijn en een goede leefomgeving minstens zo belangrijk. We stellen daarom brede welvaart centraal. De gemeente en haar samenwerkingspartners maken harde afspraken om hier resultaat op te boeken, bijvoorbeeld over duurzame mobiliteit en het tegengaan van de wooncrisis.

2. Investeringsen

De komende jaren wordt er veel in Breda geïnvesteerd. We bouwen aan een eerlijke economie die voelbaar is voor iedereen, de kloof in de samenleving verkleint en de klimaatcrisis helpt op te lossen. Iedere investering moet daaraan bijdragen.

3. Zuinig met ruimte

Breda heeft weinig lege ruimte en veel mooi groen om te ontzien. Daarom geeft Breda een voordeel aan werkgevers die zuinig omgaan met ruimte. Die daarvoor de troep op oude bedrijventerreinen willen opruimen, of wat meer de hoogte in willen. Het altijd maar klaar leggen van vele hectares nieuw bedrijventerrein ondergraaft het zuinig omgaan met ruimte. Breda stopt daar dus mee en zoekt samen met bedrijven in regionaal verband naar geschikte locaties voor de vraag die zich echt aandient. Bij de uitgifte van grond kiezen we voor bedrijvigheid die veel werkgelegenheid, economische en publieke waarde toevoegt.

4. Goed werk

Breda maakt geen plaats voor bedrijven waar alle winst naar een ver buitenland vloeit, terwijl het merendeel van het werk wordt gedaan door mensen met flexcontracten, tegen lage betaling en onder slechte werkomstandigheden.

5. Stedenbanden

Breda zoekt samenwerking met regio's die mensenrechten respecteren, en inzetten op duurzame ontwikkelingsdoelen. Stedenbanden met steden in landen waar de mensenrechten duidelijk niet worden nageleefd, bouwen we af.

Van fossiele naar nieuwe economie

6. Innovaties

GroenLinks wil dat Breda als brandpunt voor toegepaste technologie en creativiteit voluit gaat bijdragen aan het oplossen van de maatschappelijke problemen van deze tijd. Een economie die de klimaatcrisis oplost, in plaats van verergert. Samen bouwen we aan een circulaire economie en brengen we innovaties voort voor een duurzamere toekomst. Die innovaties worden niet alleen ontwikkeld maar ook uitgetoet. Breda als één grote plek voor innovatie, bijvoorbeeld in de openbare ruimte.

7. Nieuwe bedrijven

GroenLinks wil dat Breda dé plek wordt voor duurzame en sociale ondernemers. Bij het binnenhalen van nieuwe bedrijvigheid worden dat belangrijke criteria voor de gemeente. Zo gaan we slim om met de schaarse ruimte in onze gemeente.

8. Gemeente geeft zonnig laatste zetje

Tal van bedrijven willen graag meedoen aan het oplossen van maatschappelijke problemen. Bijvoorbeeld door zuinig te zijn met energie en niet meer altijd de winkeldeuren open te laten staan. Of door samen te werken in stadsdistributie en daarmee transportbewegingen te verminderen. Maar dan wil je als ondernemer niet dat je concurrent zich hieraan onttrekt en zo gemakkelijker kan concurreren. Waar een groot deel van de bedrijven de wil toont om stappen te zetten naar een duurzame toekomst, schroomt de gemeente niet het netwerk te sluiten met verplichtende regelgeving voor achterblijvers en om freeriders te laten meebetalen.

9. Starters

Voor Breda zijn beginnende bedrijven van groot belang. We zorgen voor voldoende werkruimten voor starters en clustering in met name bedrijfsverzamelgebouwen, waar dat kan in een levendige omgeving met bewoning, cultuur en horeca. Daarmee zorgen we ook voor ontmoeting en innovatie bij andere MKB-bedrijven.

8. ACTIEPUNTEN INKOMEN EN ECONOMIE

10. Sociale ondernemers

Sociale ondernemingen worden te vaak van 'het kastje naar de muur' gestuurd. We zorgen dat het bestaande ondernemersloket ook de kennis en expertise in huis heeft om sociale ondernemers goed op weg te helpen. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld en koopt zoveel mogelijk bij ondernemers die sociaal en duurzaam produceren.

11. Slimme handhaving

Een groot deel van de CO₂-uitstoot door bedrijven is afkomstig van een beperkt aantal bedrijven. Een beperkt aantal vervuilende bedrijven is bepalend voor de leefomgeving van alle Bredase werknemers. Samen met de Omgevingsdienst trekt Breda daarom alles uit de kast voor een slimme handhaving die aanzet tot verandering bij de grootste energieslurpers en vervuilers. Daarbij moeten we voorkomen dat uiteindelijk de maatschappij betaalt voor de schade, bijvoorbeeld van vervuilde bedrijventerreinen.

Van vacature naar opleiding

12. Omscholing

De arbeidsmarkt verandert continu en daarmee de kennis en vaardigheden die gevraagd worden. Daarnaast zijn sommige sectoren door de coronacrisis helaas langdurig getroffen. Andere sectoren hebben weer een schreeuwend tekort aan goed opgeleid personeel. We zetten zoveel mogelijk in op omscholing om mensen die werkloos zijn geworden een nieuwe baan in de eigen regio te bieden. We richten ons daarbij op de banen waar onze maatschappij om vraagt zoals onderwijs, zorg, techniek, bouw, duurzaamheid en ICT.

13. Groene banenplan

Om de energietransitie mogelijk te maken, zijn er duizenden extra vakmensen nodig. Er komt daarom een apart Groene Banenplan dat mensen aan het werk helpt in de groene sectoren. Werkgevers en onderwijsinstellingen krijgen hierin natuurlijk een belangrijke rol.

14. Een leven lang leren

Veel werknemers met een flexcontract zonder vaste baan pakken naast de CAO-regelingen met opleidingsfaciliteiten die werknemers met

een vast contract wel hebben. Terwijl juist de flex-werkers het meest kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt. Breda zet zich in om ook voor deze werknemers goede scholingsmogelijkheden te creëren en stimuleert de bedrijven die van flexcontracten profiteren daaraan bij te dragen.

Van corona naar herstel

15. Binnenstad

De binnenstad is het visitekaartje van Breda. Momenteel is op meer plekken plaats gemaakt voor terrassen. Voor een deel kan dat zo blijven, maar dat moet samengaan met méér ruimte voor groen en betere toegankelijkheid voor fietsers en voetgangers. Daarmee wordt de binnenstad leefbaarder en aantrekkelijker voor bezoekers. We gaan verrommeling tegen en zorgen voor ontmoeting.

16. Leegstand

De behoefte aan fysieke winkels neemt al jaren af door de opkomst van webwinkels. In Breda maken we de kansrijke winkelgebieden aantrekkelijker met meer groen en geven we de voorkeur aan boetiekjes en speciaalzaken. Bij langdurige leegstand zetten we in op een mix van nieuwe functies, zoals betaalbare woningen, horeca, ateliers en werkruimtes.

17. Thuiswerken

Steeds meer Bredanaars werken vanuit thuis, zeker sinds de coronacrisis. Dat betekent dat de woonomgeving steeds belangrijker wordt en minder reisbewegingen nodig zijn. GroenLinks wil deze ontwikkeling stimuleren, bijvoorbeeld met meer groen en ontmoetingsplekken in de wijken.

HOOFDSTUK 9 WE MAKEN WEER CULTUUR

Door het gebrek aan verbinding tijdens de pandemie hebben we eens te meer ontdekt hoe belangrijk het sociale en culturele leven is. Cultuur creëert bij uitstek de verbinding, verbeelding en verwondering die mensen inspireert en verrijkt. Cultuur is het domein waar alle vormen van zelfexpressie en zelfontplooiing bij elkaar komen; van kunst en design tot evenementen en sport. Breda is het thuis voor 185.000 Bredenaars, met ieder een eigen smaak, interesse en behoefte. Dat vraagt om een cultuuraanbod dat net zo breed en divers is. Het beleid moet cultuur en subcultuur samenbrengen.

Een rijk cultureel aanbod is een essentieel onderdeel van een aantrekkelijke gemeente, zowel om in te wonen als om naartoe te gaan. Voor interessante cultuur zijn makers nodig en broedplaatsen waar makers elkaar en het publiek tegenkomen. Zonder dergelijke plekken trekken makers naar andere plaatsen, en trekt de creativiteit weg uit de gemeente. Mede door de grote impact van de pandemie nadert Breda dit kantelpunt. De komende jaren is dringend inzet nodig om dit te herstellen. In de nog net voor corona vastgestelde nota 'In verband met cultuur' is er aan mooie woorden geen gebrek. De titelkeuze van deze nota kon niet voorzien hoe ernstig cultuur in de lappenmand zou komen. Wat cultuur de komende jaren nodig heeft, zijn voldoende fondsen, ruimte en aandacht.

De bezuinigingen in de afgelopen jaren en de tijdelijke sluitingen van de afgelopen periode laten zien hoe moeilijk het is om als maker je hoofd boven water te houden. Door innige samenwerkingen, het delen van ruimtes en de inzet van digitale middelen was het mogelijk voor kunstenaars en creatievelingen om cultuur te blijven maken. Desondanks is het nodig dat de sector een nieuwe, stevige impuls krijgt en dat we deze ruimhartiger ondersteunen.

9. ACTIEPUNTEN CULTUUR

Cultuur maakt Breda

1. Verbreden van het aanbod

Zowel voor de makers als de toeschouwers moet er diversiteit in het aanbod zitten. Uiteraard zijn er de gevestigde namen zoals Chassé, Mezz, de Nieuwe Veste en het Stedelijk Museum Breda. Ook deze ruggengraat van de culturele sector heeft een knauw gehad, en moet terug naar de waardering die ze verdienen. Maar vergeet vooral ook niet plekken als Club Solo, Electron en Pier15 die voor meer specifieke groepen interessant zijn en juist daarmee bijdragen aan het unieke culturele karakter van de stad. GroenLinks wil daarnaast ruim voldoende plekken faciliteren waar gemaakt en geoefend wordt en waar het publiek kleine podia kan bezoeken. Denk aan leegstaande panden of culturele clusters. Deze culturele broedplaatsen zijn een onmisbaar onderdeel van een gezonde gemeente en stad.

2. Broedplaatsen: onderdeel van de stadseconomie

De bestaande culturele broedplaatsen worden te veel gezien in het kader van 'placemaking' om nieuwe bewoners naar stedelijke ontwikkelingsgebieden te trekken. Zolang ze niet in de weg zitten, worden ze gedoogd en gesteund. Dit soort plekken is echter een structureel onderdeel van een gezonde stadseconomie. De wijze waarop met ateliers wordt omgegaan (steeds tijdelijk, steeds verhuizen, te duur) is ongezond. Makersplekken en broedplaatsen voor beeldend kunstenaars zijn er niet, op Electron na. En de 'makersfunctie' van Bloos zou op het gebied van theater een grotere rol mogen hebben. Voor de popcultuur zijn POB en Phoenix organisaties die hier een rol in zouden kunnen pakken en moeten krijgen.

3. Een zichtbaar aanbod voor iedereen

Cultuur moet voor iedereen toegankelijk zijn. Dit willen we door per wijk plekken en ruimte te bieden. Het zangkoor, het atelier en de sportvereniging moeten dichtbij zijn om zo de gemeenschapszin in dorpen en wijken te versterken en de eenzaamheid tegen te gaan. Cultuur ter bevordering van de gezondheid.

4. Geef cultuur een sterke positie in het beleid

Cultuur is geen bijzaak en moet door het bestuur van de stad als

volwaardig behandeld worden. Cultuur is geen extra kostenpost voor de gemeente, maar een stimulans voor een levende maatschappij. Dit wil GroenLinks versterken door samen met makers te werken en te kijken naar de mogelijkheden en kansen. Tevens moet de gemeente voorwaardenscheppend zijn.

5. Iedereen een plek

Creëer een cultureel ecosysteem verspreid over de gemeente, met clusters die slim omgaan met ruimte en middelen en die onderling uitwisselen. Zo krijg je een stevig creatief klimaat. Zowel poppodia, theatergezelschappen als danscollectieven hebben ruimte nodig om te oefenen en hun spullen op te slaan. De gemeente moet in deze basisvoorwaarde voorzien, zodat deze makers dit niet buiten de grenzen van Breda hoeven te zoeken.

6. Financiële ondersteuning voor langere termijn

Zorg dat de makers niet van subsidie naar subsidie moeten leven en zichzelf moeten verkopen, maar geef ze perspectief met meerjarige ondersteuning. Dit ter bevordering van innovatie, vernieuwing en doorontwikkeling binnen de sector.

Historische identiteit

7. Erfgoed beschermen

De erfenis van de stad en de dorpen geeft karakter en sfeer aan de gemeente. Van de kapel in Teteringen tot de molen in Bavel. GroenLinks Breda vindt dat we onze erfenis moeten beschermen. De gemeente inventariseert daarom gemeentebreed waar de interessante gebouwen staan en gaat eigenaren veel actiever aanspreken op hun verantwoordelijkheid. Ze moeten hun panden goed onderhouden, zo nodig renoveren en inpassen in de (her)ontwikkeling van hun omgeving. Eigenaren van monumentale of historische panden die verpauperen, schrijven we actief aan om onderhoudswerkzaamheden te plegen. Bij weigering past de gemeente bestuursdwang toe.

GroenLinks wil uit de spiraal waarin achterstallig onderhoud van eigenaren nu door de gemeente telkens beloond wordt met extra ontwikkelruimte voor hen. Daarom willen wij een stedelijk fonds,

9. ACTIEPUNTEN CULTUUR

zoals Stadsherstel Breda, met meer financiële slagkracht om interessante gebouwen en plekken voor de gemeente te behouden, en die zo nodig om te vormen tot plekken voor nieuwe ontwikkelingen die voor het publiek toegankelijk zijn. In de omgevingsplannen moeten cultuur- en natuurhistorische structuren benadrukt en beschermd worden.

8. Erfgoed erkennen

Naast fysiek erfgoed is er ook genoeg te vertellen over de gemeente. Het belang en de betekenis van cultuur en erfgoed moeten onderdeel zijn van educatieprogramma's. Maar evengoed zichtbaar zijn op straat, in de publieke ruimte. 'Ons Erfgoed' op het Erfgoedweb Breda kan gezien worden als een aanzet tot een canon van Breda. GroenLinks wil dat graag uitbouwen, zowel in bekendheid als in omvang. Aandacht voor geschiedenis is er niet alleen voor de bekende dingen waar Bredanaars trots op zijn, maar óók voor de zwarte bladzijden in onze historie. In dat opzicht is de Koepel een interessante locatie voor museale ontwikkelingen. Een ander voorbeeld is de voormalige kliniek Moederheil met haar ongehuwde moeders die gedwongen werden om afstand te doen van hun kind. Opname in de digitale canon en een zichtbare herinnering in de openbare ruimte bij de huidige residentie Valkenhorst geven de slachtoffers van deze geschiedenis de erkenning die ze verdienen.

HOOFDSTUK 10 WE HOUDEN SAMEN BREDA VEILIG

Een veilig Breda bouwen we op met perspectief voor iedereen en aandacht voor elkaar, niet met alleen maar straffen en repressie. Voorkomen is beter dan genezen dus pakken we ongelijkheid in de gemeente aan en bieden we kansen om een goed leven op te bouwen. Als het even niet zo lekker gaat, helpen we elkaar. Ondermijning van de rechtsstaat gaan we op dezelfde manier tegen, door ons samen in te zetten voor een aantrekkelijk perspectief voor alle Bredanaars.

10. ACTIEPUNTEN VEILIGHEID

1. Levendige straten

Een meer levendig straatbeeld geeft een veiliger gevoel. Bij nieuwbouw en verbouw van panden voorkomt Breda daarom blinde gevels op begane grondniveau langs de trottoirs ('de plinten'). Samen met ondernemers werken we eraan dat winkelstraten ook 's avonds aantrekkelijk zijn.

2. In jouw wijk kijken wat nodig is

In elke wijk worden de knelpunten op het gebied van veiligheid in samspraak met bewoners in beeld gebracht. We zijn blij met vrijwillige buurtpreventieprojecten waar bewoners ogen en oren van de wijk of straat zijn. Zowel vrijwillige initiatieven als werkgelegenheidsprojecten zijn belangrijk om de signalen naar politie en andere instanties te verbeteren.

3. We zetten in daar waar impact het grootst is

Er komt een plan om misdrijven en criminaliteit met de grootste gevolgen voor de slachtoffers en de samenleving te voorkomen. We vergroten de actieve aanpak van huiselijk geweld en eengerelateerd geweld.

4. Voorkomen is beter dan genezen

Jongeren die op het verkeerde pad dreigen te raken moeten we direct en individueel benaderen en begeleiden. Wijkagenten, scholen, sportverenigingen, buurtwerkers en zorgverleners: ze moeten in contact komen met het gezin en zo te weten komen wat er 'achter de voordeur' speelt.

5. Ondermijning gezamenlijk aanpakken

Breda signaleert waar en hoe criminaliteit en ondermijning een rol speelt. Bij de aanpak van zware criminaliteit, die de rechtsstaat ondermijnt, werkt Breda actief samen met andere gemeenten en autoriteiten.

6. Zorgen voor nazorg voorkomt verdere problemen

We zetten in op de nazorg voor slachtoffers. Ook voor mensen die terugkeren uit de gevangenis moet maatschappelijke re-integratie goed geregeld zijn om terugval te voorkomen.

7. Gemeente regelt professionele vuurwerkshow

Het afsteken van vuurwerk is voor veel mensen een plezierige traditie, maar zorgt ook voor overlast. GroenLinks wil af van consumentenvuurwerk (behalve de lichtste categorie), gelet op de luchtvervuiling, de overlast voor dieren en de onveiligheid. Met het organiseren van een professionele vuurwerk- en lichtshow op centrale locaties in dorpen en wijken wordt een alternatief geboden voor het afsteken van vuurwerk door particulieren.

8. Digitale veiligheid begint bij bewustzijn

Digitale veiligheid rust ook op bewustzijn bij inwoners en ondernemers. We bouwen voort op het project Digitale Buurtambassadeurs.

9. Werkend drugsbeleid

Breda maakt snel werk van een werkend drugsbeleid. Niet alleen de verkoop van soft-drugs wordt gedoogd, maar ook de 'achterdeur' (productie, toelevering) daarvan legaliseren we. Dit bespaart politie en justitie handenvol werk: vrijkomende energie die we gericht willen inzetten tegen de illegale handel van harddrugs op straat, met alle bijkomende sociale onveiligheid en verkeersonveiligheid van dien. Het laten testen van drugs wordt laagdrempeliger, om gezondheidsrisico's te voorkomen. Ook wil GroenLinks dat er voorlichting wordt gegeven over de gevolgen van harddrugs.

HOOFDSTUK 11 WE ZETTEN DIGITALISERING BEWUST IN

Technologische veranderingen gaan steeds sneller en bieden verbazingwekkende kansen die het leven makkelijker, mooier en veelzijdiger kunnen maken. We moeten er samen wel voor zorgen dat we dit op een verantwoorde manier doen, zodat iedereen in Breda er iets aan heeft. Digitaliseren mag niet ten koste gaan van publieke waarden zoals democratie, verbondenheid, menselijke waardigheid, privacy, duurzaamheid en gelijkheid. Zo biedt bijvoorbeeld het meten van drukte in winkelgebieden voordelen, maar mag het niet gebeuren dat individuen daardoor traceerbaar zijn. Of dat deelscooters nieuwe mobiliteit bieden, waarvan mensen in sommige buurten via digitale postcode-discriminatie worden buitengesloten.

De wereld om ons heen verandert snel. Digitalisering krijgt steeds meer een plaats in het dagelijks leven en in de gemeente. GroenLinks Breda houdt de lokale politiek scherp over dit onderwerp. En de gemeente helpt inwoners en bedrijven om bewuste keuzes te maken.

11. ACTIEPUNTEN DIGITALISERING

Breda maakt bewuste afwegingen bij digitale zaken

1. Vele belangen

Bij het ontwerp van digitale projecten binnen de gemeente staan maatschappelijke waarden zoals democratie, verbondenheid, menselijke waardigheid, privacy, duurzaamheid en gelijkheid centraal. Ook gebruiken we deze waarden bij de beoordeling van bedrijven die een dienst willen aanbieden binnen de openbare ruimte of in gebouwen van de gemeente.

2. Moreel verantwoord

GroenLinks heeft er eerder voor gezorgd dat er een commissie komt die adviseert over ethische vraagstukken (wat is goed, wat is fout?) en zet de komende jaren in op een ethische commissie die de gemeente gevraagd en ongevraagd van advies voorziet over de inzet van nieuwe technologie.

3. Verstandig omgaan met algoritmen en kunstmatige intelligentie

We stellen grenzen aan besluiten die genomen worden op basis van algoritmen en kunstmatige intelligentie. Wanneer deze technieken gebruikt worden, moet er altijd een menselijke controle op gedaan worden. We toetsen algoritmen op discriminatie en transparantie. Ook als we algoritmes gebruiken, behoudt de gemeente haar motiveringsplicht en moet ze kunnen uitleggen waarom een bepaalde keuze is gemaakt.

4. Transparant over data

We maken inzichtelijk welke data worden verzameld en met welk resultaat.

5. We maken niet alles digitaal

Mensen die diensten of zorg nodig hebben van de gemeente hebben recht op betekenisvol menselijk contact.

6. Bewust omgaan met technologie

We investeren in technologisch burgerschap en zorgen dat Bredanaars zich bewust zijn van de kansen en risico's van digitale middelen.

Iedereen moet de voordelen kunnen meekrijgen

7. Open data en open source

Wij willen dat de gemeente zo veel mogelijk gebruik maakt van open data en open source. Zo dragen we bij aan de maatschappelijke vooruitgang voor iedereen. Om deze beweging kracht bij te zetten, werken we hierop actief samen met andere gemeenten.

8. Open zijn waar dat kan

Zolang het niet gaat om persoonsgegevens of gevoelige informatie maken we data die de gemeente verzamelt openbaar beschikbaar. We stimuleren bedrijven in onze gemeente dit ook te doen.

9. Innovatie waar het er toe doet

Breda stimuleert innovatieve en digitale bijdragen voor haar belangrijkste maatschappelijke opgaven, zoals duurzaamheid, kansengelijkheid en gezondheid. We zoeken samenwerking met het onderwijs en bedrijven om zulke vernieuwingen te onderzoeken.

COLOFON

Contact:

www.groenlinksbreda.nl
secretariaat@groenlinksbreda.nl

Programmacommissie:

Peter Bakker
Sylvia Klop
Pieter Goethart
Dion Beekman

Vormgeving:

Studio Eenvoud

Fotografie:

Emma Pierre

Speciale dank:

Selçuk Akinci
Mark te Pas
Leden van de fractie

Met dank aan alle Bredanaars die mee hebben gedacht.